

Skörd av slåttervall 2015

JO0606

I denna beskrivning redovisas först allmänna uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Allmänna uppgifter	2
A.1	Ämnesområde	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8	Gallringsföreskrifter	3
A.9	EU-reglering	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	5
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar	5
B	Kvalitetsdeklaration.....	5
B.0	Inledning	5
B.1	Innehåll	5
1.1	Statistiska målstorheter	5
1.1.1	Objekt och population	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider	6
1.2	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	7
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	7
2.2	Osäkerhetskällor.....	7
2.2.1	Urval.....	7
2.2.2	Ramtäckning	7
2.2.3	Mätning	8
2.2.4	Svarsbortfall	8
2.2.5	Bearbetning	9
2.2.6	Modellantaganden	9
2.3	Redovisning av osäkerhetsmått.....	9

B.3	Aktualitet	10
3.1	Frekvens	10
3.2	Framställningstid	10
3.3	Punktlighet	10
B.4	Jämförbarhet och sammanvändbarhet	10
4.1	Jämförbarhet över tiden	10
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	11
4.3	Sammanvändbarhet med annan statistik	11
B.5	Tillgänglighet och förståelighet	11
5.1	Spridningsformer	11
5.2	Presentation	11
5.3	Dokumentation	11
5.4	Tillgång till primärmaterial	11
5.5	Upplysningstjänster	11

A Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Jordbrukets produktion

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation:	Jordbruksverket
Postadress:	551 82 Jönköping
Besöksadress:	Vallgatan 8
Kontaktperson:	Ann-Marie Karlsson
Telefon:	036 - 15 59 33
Telefax:	036 - 34 01 96
E-post:	fornamn.efternamn@jordbruksverket.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation:	Statistiska centralbyrån
	Regioner och miljö, lantbruksstatistik
Postadress:	701 89 Örebro
Besöksadress:	Klostergatan 23
Kontaktperson:	Anna Redner
Telefon:	019 - 17 67 05
Telefax:	019 - 17 70 88
E-post:	fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet föreligger inte.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Arbete med framtagning av gallringsföreskrifter pågår.

A.9 EU-reglering

Ingen formell EU-reglering finns men uppgifterna efterfrågas och används av Eurostat.

A.10 Syfte och historik

Svensk jordbruksstatistik har löpande samlats in sedan 1799, då landshövdingarna lämnade skördeomdömen tre gånger per år. Jordbruksstatistiken har förändrats mycket under åren som gått och en beskrivning av utvecklingen finns redovisad i Svensk jordbruksstatistik 200 år (SCB, 1999). Skördeuppskattningar enligt den s.k. objektiva metoden infördes i början av 1960-talet och utformades då främst för skördeskadeskyddets behov av statistik som beräkningsunderlag. Därigenom uppfylldes i huvudsak även andra behov av skördestatistik. Den objektiva metoden innebar att provytor skördades på utvalda fält. Provyterestaten låg sedan till grund för beräkningarna. Det statliga skördeskadeskyddet upphörde efter 1987 års skörd då ansvaret övertogs av LRF. När även detta skydd avvecklades 1995 åtog sig staten att ha ett övergripande ansvar för skördeskador av naturkatastrofkaraktär.

Huvudsyftet är numera att vara grundkälla för beräkning av vegetabilieproduktionens storlek. En viktig användning är för beräkning av jordbrukets inkomster av vegetabilier i EAA (Economic Accounts for Agriculture), som är en ekonomisk kalkyl för jordbrukssektorn. Denna används bland annat i nationalräkenskaperna. Även uppgifter om foderväxtskörd används i kalkylerna.

I vall utfördes de objektiva skördeuppskattningarna med provtagningar i fält i full utsträckning fram till och med 1992. Under åren 1993–1997 gjordes endast viss provtagning i första skörd av slåttervall. Sedan upphörde undersökningen 1998 för att sedan återinföras 2002, då som en postenkätundersökning med kompletterande uppgiftsinsamling per telefon. Från och med 2008 ingår undersökningen om skörd av slåttervall i ett gemensamt skördeinsamlingssystem där jordbrukarna kan lämna uppgifterna via internet.

A.11 Statistikanvändning

Skördestatistik utnyttjas som underlag för myndigheter och näringsliv inom

områdena jordbruk, ekonomi och miljö. Resultaten används också som underlag för rapportering till EU.

Användare av skördestatistiken och exempel på användning:

- Jordbruksverket: Indata i ekonomiska kalkyler, internationell rapportering, försörjningsbalansberäkningar, beredskapsplanering, underlag för jordbrukspolitiska bedömningar (bl.a. för områdesindelningar och stödnivåer för EU:s arealbaserade stöd). Indata till Sveriges klimatrapporering.
- SCB: Rapportering till Eurostat. Underlag till normskördeberäkningar, underlag för beräkning av kväve- och fosforbalanser för svensk åkermark.
- Lantbruksuniversitet, lantbruksskolor: Undervisning, rådgivning, forskning inom flera områden (bl.a. näringsämnenas kretslopp och beräkning av risk för näringsläckage till vattendrag), planering av försök, underlag för kalkyler m.m.
- Länsstyrelserna: Hantering av ärenden i samband med vissa stödåtgärder, värdering av åkermark, beredskapsplanering och viss rådgivning.
- Företag för handel och vidareförädling: Export /importplanering, planering av mottagning och lagring, marknadsbevakning.
- Lantbruksföretag: Jämförelse av gårdens avkastningsnivåer med årets hektarskördar och med normskördarna, indata i bidragskalkyler för olika grödor.
- Övrig användning: Uppgifterna ingår som en del i den allmänna information som den officiella statistiken täcker in. Användare här är bl.a. massmedia, allmänhet och jordbrukets egna organisationer.

A.12 Uppläggning och genomförande

Statistiken redovisar 2015 års total- och hektarskördar för slåttervall, både för riket totalt och med regional uppdelning. Statistiken baseras på uppgifter som samlas in via en urvalsundersökning

Uppgiftsinsamlingen sker genom att jordbrukarna lämnar sina skördeuppgifter via internet eller via kompletterande telefonintervjuer utförda av SCB:s intervjuare. Jordbrukare som inte svarar via en särskild internetsida kontaktas per telefon. Information samlas in om totala bärgade kvantiteter. Undersökningen vänder sig till företag som odlar minst 0,5 hektar slåtter- eller betesvall. År 2015 ingick 1 269 företag med odling av vall i urvalet.

Redovisning sker av hektarskörd och total första skörd, hektarskörd och total skörd av återväxt samt hektarskörd och total skörd för hela den inbärgade vallskörden. Vid flera återväxtskördar är dessa sammanslagna och redovisas som en återväxtskörd. Dessutom redovisas den totala vallarealen med uppdelning på slåttervall respektive betesvall och ej utnyttjad vall. Skördeuppgifterna redovisas omräknade till standardvattenhalten 16,5 %. Undersökningen har begränsats till att endast omfatta första skörd av slåttervall, samt återväxt. Återväxt som tillvaratagits genom bete eller rena betesvallar ingår inte. Det är alltså inbärgad skörd som skattats. Resultat publiceras på våren året efter uppgiftsinsamling, när slutliga arealer föreligger.

Vid skattning av total skörd används arealer från lantbrukets företagsregister (LBR). Denna areal reduceras, med hjälp av uppgifter som insamlats i undersökningen, för areal använd som betesvall och för vall som ej utnyttjas.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering till Eurostat sker två gånger per år.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Inför 2016 års skördeundersökning har en omfattande modernisering av webbsystemet för insamling av uppgifter till skördeundersökningarna genomförts. Sidan där man registrerar uppgifter om vallskörden har förändrats så att det nu är möjligt att ange skörden i ton ts per hektar utan att behöva dela upp den på insamlingssätt (hö, ensilage, balar, plansilo). Beräkningshjälpen, för att beräkna balvikt och omvandla volym till vikt, har också utvecklats genom att densiteter finns förinlagda. På så sätt får man en vikt presenterad vilket bör minska risken för att orimliga värden registreras. Systemet innehåller också nya felmeddelanden och kontroller som ska hjälpa till vid registrering av uppgifter.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna statistik redovisar 2015 års total- och hektarskördar för slåttervall, både för riket totalt och med regional uppdelning. Statistiken baseras på uppgifter som samlas in via en urvalsundersökning.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

- hektarskördar 2015 för första skörd, återväxt och total slåttervallsskörd
- totalskördar 2015 för första skörd, återväxt och total slåttervallsskörd
- arealfördelning slåttervall respektive betesvall och ej utnyttjad vall

1.1.1 Objekt och population

Målpopulationen utgörs av jordbruksföretag med odling av slåttervall under 2015. Med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjursskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning.

1.1.2 Variabler

De huvudvariabler som redovisas i de Statistiska meddelandena är:

- odlad areal (hektar)
- totalskörd (ton)
- hektarskörd (kg/ha)
- areal betesvall (hektar och procent)
- ej utnyttjad vallareal (hektar och procent)

Utöver detta redovisas följande information:

- medelfel (procent)
- antal jordbruksföretag som ingår i beräkningarna
- antal jordbruksföretag i urvalet
- antal svarande jordbruksföretag
- antal jordbruksföretag i bortfallet
- areal första skörd (hektar)
- totalskörd för första skörd (ton)
- hektarskörd för första skörd (kg/ha)
- hektarskörd för återväxt (kg/ha, på total vallareal)
- totalskörd för återväxt (ton)

Dessutom samlas följande uppgifter in från företagen i urvalet:

- aktuell vallareal vid eventuell avvikelse från urvalsarealen
- arealen slåttervall som skördas som hö, hösilage, ensilage eller direktutfodras
- för skördemetoderna hö, hösilage och ensilage inhämtas uppgift om total skörd i ton eller m³. Informationen inhämtas för första skörden och även för var och en av eventuella återväxtskördar.
- torrsubstanshalt (procent)
- balvikt eller balstorlek (kg och cm)
- ekologiskt odlad slåttervallsareal (hektar)
- ekologiskt odlad betesvallsareal (hektar)

1.1.3 Statistiska mått

Statistiken utgörs av skattningar av *totaler*, till exempel totalskördar och *kvoter*, till exempel. hektarskördar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

Redovisning sker för riket och uppdelat på län och produktionsområden. Sverige är indelat i 8 produktionsområden utgående från de naturliga förutsättningarna för jordbruk. Indelningen i produktionsområden finns redovisad i "Områdesindelningar i lantbruksstatistiken 1998", MIS 1998:1.

Skattningar redovisas för slåttervall totalt, samt uppdelat på första skörd och återväxt.

1.1.5 Referenstider

Växtodlingsår.

1.2. Fullständighet

Undersökningen innefattar ej variabler rörande kasserad skörd och inte heller skördens kvalitet, vilken kan variera mellan olika år och påverka skördens användbarhet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

I denna undersökning kan urvalsfel, täckningsfel, mätfel, bortfallsfel och bearbetningsfel förekomma. Av dessa fel torde i första hand urvalsfelen men till viss del även mätfelen påverka tillförlitligheten i statistiken. Tillförlitligheten redovisas kvantitativt enbart genom precisionen (relativa medelfelet) i skattningarna, vilket främst avspeglar urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom mätfel.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbase-
rade stöd. Från detta register hämtas ett urval av jordbruk för att ingå i uppgifts-
insamlingen. Urvalspopulationen är en delmängd av registret och utgörs av
jordbruksföretag med mer än 5,0 hektar åkermark och minst 0,5 hektar vall.

Landet är indelat i 106 skördeområden (SKO), i första hand avsedda att ligga till
grund för skördestatistiken. Huvudprincipen för indelningen har varit att bilda
områden som är så homogena som möjligt beträffande skördeavkastningen.
Dessutom har hänsyn tagits till klimat, jordart, topografi och odlingsinriktning.

För 2015 års undersökning gjordes vissa ändringar i designen för vallurvalet.
Tidigare drogs två urval, ett för samtliga vallodlare och ett för ekologiska
gårdar. Dessa två urval är nu ersatta av ett, som dock är stratifierat på om gården
odlar ekologiskt eller konventionellt för att kunna göra skattningar av ekolo-
giska och konventionella vallskördar. Dessutom är urvalet stratifierat på om
vallen var långliggande eller kortliggande, gårdens vallareal i tre storlekar, samt
po8. Gårdar vars enda vallgröda var grödkod 49 (Slåtter och betesvall på
åkermark med en vallgröda som ej är godkänd för miljöersättning) lades i ett
 eget stratum. Bedömningen är att den nya urvalsdesignen inte skall påverka
statistiken.

Totalt var det 43 stratum och 1 269 företag som togs ut i urvalet.

2.2.2 Ramtäckning

Dessa grödarealer ingår därmed i statistiken om Jordbruksmarkens användning
2013. Undersökningsresultaten visade att för slåtter- och betesvall med grödkod
50 vid jordbruksföretag i LBR som inte söker stöd motsvarade grödarealen 0,37
% av den totala grödarealen. Motsvarande andel av arealen slåtter- och betesvall
med grödkod 51 (ej stödberättigande i miljöersättning för vallodling) som ej
sökte stöd uppgick till 8,32 %.

Arealer vid jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd utgör
vanligen en annan typ av undertäckning. Dessa arealer är av marginell betydelse
och brukar normalt inte ingå i skördeundersökningarna eftersom information om
fördelningen på de olika grödorna saknas. Under 2013 genomförde Jordbruks-
verket en undersökning om grödarealer vid jordbruksföretag som inte ansöker
om arealbaserade stöd. Den övervägande delen av åkerarealer på jordbruksföre-
tag som inte ansöker om stöd, och därmed inte ingick i Jordbruksverkets register
för stödansökningar, visade sig vara vall och outnyttjad åkermark.

Dessa grödarealer ingår därmed i statistiken om Jordbruksmarkens användning
2013. Arealer baserade på denna undersökning används till en del även i

statistiken om Jordbruksmarkens användning 2014 och 2015. Undersökningsresultaten visar att för slåtter- och betesvall med grödkod 50 vid jordbruksföretag i LBR som inte söker stöd motsvarade grödarealen 0,36 % av den totala grödarealen. Motsvarande andel av arealen slåtter- och betesvall med grödkod 51 (ej stödberättigande i miljöersättning för vallodling) som ej sökte stöd uppgick till 0,44 %.

För 2015 ingår en ny grödkod, klöver i renbestånd, i arealen slåtter och betesvall. Arealen för grödkoden uppgick till 2 170 hektar. Arealen ingår inte i ramen för urvalsdragning, men ingår i den arealen slåtter- och betesvall som utgör grunden för beräkning av totalskörden. I denna areal bedöms arealer frövall ingå.

2.2.3 Mätning

Uppgifterna samlas idag in via ett webbsystem särskilt framtaget för skördestatistiken, både i de fall då jordbrukarna lämnar sina skördeuppgifter direkt till SCB och då motsvarande uppgifter hämtas in genom telefonintervjuer. För att lantbrukarna ska känna trygghet vid uppgiftslämnandet och för att minska risken för missförstånd används intervjuare som har lantbrukserfarenhet. Dessa intervjuare kan också bedöma om uppgifterna är rimliga och reda ut eventuella oklarheter direkt med uppgiftslämnarna. Webbsystemet innehåller dessutom olika kontroller för att minska risken för misstag.

Mellan åren 2002–2007 genomfördes undersökningen som en postenkätundersökning med kompletterande uppgiftsinsamling per telefon. Under åren 2000 och 2001 genomfördes begränsade provundersökningar för att utveckla postenkätmetoden. Slutsatser som drogs var att många olika skördemetoder tillämpas och flera skördar tas. Att då ange kvantiteter i vikt eller volym samt torrsubstanshalter kan vara svårt för lantbrukarna. Sådana uppgiftslämnarfel och eventuella intervjuareffekter kan inte kvantifieras.

Undersökningen omfattar bara slåttervall, första skörd och återväxt som tillvaratas för inbärgning. Betesvall ingår inte i undersökningen. Återväxt som betades ingick i undersökningen fram till och med 1992 när uppgifterna fortfarande baserades på provtagning. Det är knappast möjligt för brukarna att uppge hur stor skörden som tillvaratas genom bete är och därmed har denna insamling av data utgått. Uppgifter inhämtas för varje återväxtskörd, men endast den sammanslagna återväxtskörden redovisas.

Förekomsten av arealer ej utnyttjad vall kan variera mycket mellan olika företag och regioner. Det medför att uppgifterna om dessa arealer är osäkra.

2.2.4 Svartsbortfall

Bortfallets storlek redovisas fördelat på län och produktionsområden. Undersökningar om skörden av vall är relativt komplicerad och uppgifterna kan uppfattas som svåra att svara på. Eftersom vallskörden i huvudsak används på den egna gården finns inga försäljningsvikter tillgängliga. Den skördade arealen kan också variera, blandning av slåtter och bete förekommer frekvent och det kan vara svårt att ange hur stor areal som tillvaratagits som slåttervall. En omfattande telefonuppföljning är nödvändig för att få högre svarsfrekvens.

Bortfallet hanteras med rak uppräknings inom strata. Bortfallets storlek fördelat på län och produktionsområden och riket redovisas i SM. Bortfallet bedöms inte leda till några systematiska fel.

Partiella bortfall förekommer, där uppgiftslämnaren oftast kunnat svara för hur slätter- och betesvallsarealen använts, men inte kunnat lämna någon uppskattning av skörderesultatet.

2.2.5 Bearbetning

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med uppgiftslämnarna. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

Uppgifterna omräknas till enhetlig vattenhalt. För första skörden beräknas hektarskörden som kvoten mellan skattad totalskörd och skattad areal på läns-, produktionsområdes- respektive riksnivå. Återväxten tillvaratas i regel genom flera skördar. Vid beräkningarna har dessa sammanslagits till en total återväxtskörd. Skattningarna har skett på motsvarande sätt som för första skörden och med samma areal, dvs. hela slättervallsarealen. Detta även om återväxten inte tillvaratagits på hela arealen, vilket innebär att de redovisade hektarskördarna blir lägre än om skattningen skulle ha avsett enbart tillvaratagen återväxtareal.

På basis av hektarskördarna och den aktuella slättervallsarealen beräknas sedan totala inbärgade skörden av slättervall. Totala vallarealen enligt den slutliga arealstatistiken har då fördelats på slättervallsareal och betesvallsareal och ej utnyttjad vall med hjälp av de uppgifter som insamlats. Säkerheten i bearbetningsprocessen bedöms vara god.

För län, produktionsområden och riket görs skattningar utifrån det underlag som finns tillgängligt inom respektive region. De redovisade uppgifterna för riket är således inte en summa av beräkningsresultaten för länen eller produktionsområdena utan utgör en egen skattning.

2.2.6 Modellantaganden

Vid beräkning av företagens totala skörd har all skörd oavsett tillvaratagningsätt omräknats till skörd av hö. Omvandlingstal mellan olika tillvaratagningsätt och kvantitet hö har då använts. Ett omfattande arbete har lagts ned på att få dessa omvandlingstal så korrekta som möjligt, men de får ändå betraktas som osäkra. Omvandlingstalen kan ge upphov till systematiska fel.

Vid beräkning av slutlig totalskörd används grödarealer från LBR. Vid denna beräkning görs antagandet att hektarskörden är densamma på företag med mindre än 5,0 hektar åker som för större företag. Detta ger en liten överskattning av totalskörden, men har en liten påverkan på säkerheten.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Som mått på precisionen anges det relativa medelfelet uttryckt i procent av den skattade skörden. Medelfelet avspeglar främst urvalsfel och effekten av andra slumpmässiga fel, däremot inte systematiska fel såsom mätfel. Med hjälp av medelfelet kan exempelvis ett konfidensintervall beräknas på följande sätt. För en skattad hektarskörd på 4 500 kilo per hektar och ett medelfel på 3,0 % kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $4\,500 \pm 2 \times 3\% \times 4\,500$ (dvs. 4 230 – 4 770 kilo per hektar) omfattar den verkliga hektarskörden. Detta gäller under förutsättning att andra fel än slumpfelen är små. Hur stort medelfel som kan accepteras sammanhänger med användningen av statistiken. Medelfel redovisas för hektarskördar och totalskördar. Medelfelet för totalskörden är

oftast större än medelfelet för hektarskörden. Anledningen är en osäkerhet i uppdelningen av vallarealen då den fördelats på slåttervallsareal och areal betesvall och ej utnyttjad vall.

För att skörderesultat ska redovisas krävs att det finns minst 20 observationer för grödan och att medelfelet är högst 35 %.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Undersökningen genomförs årligen under hösten. Skörd av slåttervall publiceras årligen vid ett tillfälle:

– Slutliga resultat för län, produktionsområden och riket (våren året efter skörd).

3.2 Framställningstid

Slutliga resultat publiceras cirka 8 månader efter skörden.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplan för Sveriges officiella statistik. Beräkning av slutliga skörderesultat görs när slutliga arealuppgifter finns tillgängliga.

B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

SCB:s objektiva skördeuppskattningar med provtagningar i fält utfördes i slåttervall i full skala till och med 1992. Av besparingsskäl genomfördes successiva förändringar av undersökningen. Under 1993 och 1994 genomfördes provtagningar i 80 av landets 106 skördeområden och skattningar gjordes endast för första skörden. Tidigare hade även vallåterväxten undersökts. För 1995-1997 redovisades endast uppgifter för första skörden och då bara på riksnivå. Resultaten baserades på provtagningar i 32 skördeområden. Fr.o.m. 1998 och fram t.o.m. 2001 genomfördes inga undersökningar för skörd av slåttervall. Ett ökat intresse för skörd av slåttervall gjorde att framtagning av statistik återupptogs under 2002. För 2002 redovisades resultaten endast för produktionsområden och riket men från och med 2003 redovisas även resultat på länsnivå.

Undersökningen omfattar bara slåttervall, första skörd och återväxt som tillvaratas för inbärgning. Återväxt som betas ingår alltså inte i undersökningen, vilket den gjorde när skörden baserades på provtagning.

När statistiken baserades på skörden från provtytor avsåg hektarskörden skörd per besädd areal. När uppgifterna nu hämtas in från jordbrukarna blir det mer fråga om en hektarskörd som avser skörd per bruttoareal av grödan, vilket bör ge en något lägre hektarskörd. Effekten blir dock inte så stor eftersom de uppmätningar av arealerna som har gjorts efter EU-inträdet har lett till att lantbrukarnas redovisning av grödarealerna under senare år överensstämmer allt bättre med den besädda arealen.

Från och med år 2000 bygger arealuppgifterna på information som jordbrukare lämnat i sina ansökningar om arealbaserade stöd. Därmed saknas grödarealer för de jordbrukare som inte ansökt om ersättning/stöd.

I samband med övergången från arealstöd till gårdsstöd år 2005 till följd av

EU:s jordbruksreform ansökte fler jordbrukare om stöd än tidigare. Förändringarna av stödreglerna har påverkat de redovisade arealerna av slåtter- och betesvall som ökade med 10 %. Denna ökning innebar inte att jordbruket förändrades på motsvarande sätt utan berodde till stor del på att stödreglerna ändrades. Se även avsnitt 2.2.2.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Jämförbarheten är god med de länder som gör skördeundersökningar på slåtter- och betesvall. Vallodling är vanligast förekommande i de norra delarna av Europa.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

God samanvändbarhet med annan jordbruksstatistik föreligger. Uppgifter om slutliga grödarealer år 2015 finns i Statistiskt meddelande JO 10 SM 1601. För skördestatistiken har arealen ”slåtter- och betesvall” fördelats efter användning. Se vidare under 2.2.5 Bearbetning.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Statistiken publiceras årligen i Statistiska meddelanden (SM-serie JO) och i vissa fall också genom statistiknyheter. Publiceringen sker på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Ta del av statistiken och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som önskar erhålla Statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se

Den slutliga statistiken för tidigare år (vissa delar fr.o.m. år 1913) finns tillgänglig i Jordbruksverkets statistikdatabas (www.jordbruksverket.se) och i SCB:s statistikdatabas (www.scb.se/statistikdatabasen). Statistik från databaserna ger möjlighet till sammanställning av egna tabeller och diagram.

5.2 Presentation

Resultaten presenteras i form av tabeller, diagram och kommenterande text.

5.3 Dokumentation

Dokumentation sker i Statistiska meddelanden; serie JO 16 och i denna Beskrivning av statistiken. Dessutom finns en Fördjupad dokumentation av statistiken som finns publicerad på Jordbruksverkets webbplats under ”Mer om statistiken, vegetabilieproduktion.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärdata som ej gallrats finns arkiverat vid Riksarkivet eller för senare år sparad vid SCB i avvaktan på arkivering eller gallring. Specialbearbetningar kan utföras mot betalning enligt självkostnadsprincipen.

5.5 Upplysningstjänster

Vid frågor om statistiken kontaktas SCB:

Gerda Ländell, tfn 019 - 17 68 07, e-post foramn.efternamn@scb.se
Gunnel Wahlstedt, tfn 019 – 17 62 45, e-post foramn.efternamn@scb.se
Anna Redner, tfn 019 – 17 6705, e-post foramn.efternamn@scb.se